

Zorginstituut Nederland

iWmo/iJw releases 2024

Toelichting advies functionele
inhoud

#2024006651v5

| Van goede zorg verzekerd |

1 Algemeen

De Stuurgroep iStandaarden sociaal domein heeft in de stuurgroepvergadering van 7 februari j.l. het advies ten aanzien van iWmo/iJw releases 2024 besproken. Gevraagd is om een extra toelichting te geven bij de overwegingen vanuit ZIN om de wijzigingen ten aanzien van de onderwerpen 'flexibel en in control' en 'declareren' in de releases op te nemen.

Voor de samenstelling van de iWmo/iJw releases 2024 is het reguliere releaseproces gevolgd zoals vastgesteld en beschreven in het document [Releaseproces iStandaarden](#). Daarnaast zijn voor het onderdeel 'flexibel en in control' extra werksessies door zowel het Ketenbureau i-Sociaal domein als door Zorginstituut Nederland georganiseerd. Dit omdat het een groot en complex onderdeel is, waardoor ZIN een nog zorgvuldiger en uitgebreider proces voor de uitwerking nodig vond. Dit onderdeel is in werkgroepen met alle betrokken partijen besproken en uitgewerkt en vervolgens (volgens het reguliere proces) tevens in de referentiegroepbijeenkomsten besproken.

In de volgende hoofdstukken staan de overwegingen en extra informatie ten aanzien van de onderdelen 'flexibel en in control' en 'declareren' zodat de stuurgroepleden een besluit kunnen nemen ten aanzien van de inhoud van de iWmo/iJw releases 2024.

2 Flexibel en in control

Een aantal jaar geleden is er voor Huishoudelijk Hulp (HH) een quick fix bedacht om het administratieve proces, om per 2 weken zorg te leveren en dit maandelijks te declareren, in de iStandaarden kon worden te ondersteunen. Hiervoor moesten rekenregels worden bedacht, zodat voorkomen werd dat declaraties onterecht werden afgekeurd. Deze oplossing is destijds alleen voor HH geïmplementeerd. Wel werd de afspraak gemaakt om onderzoek te doen naar een meer solide en toekomstbestendige oplossing zonder uitzonderingen per soort zorg/ondersteuning. In de afgelopen jaren zijn voor verschillende andere soorten ondersteuning verzoeken om meer flexibiliteit binnengekomen.

2.1 Probleemstelling flexibel en in control

Om voor een cliënt maatwerk te kunnen (blijven) leveren, moet de aanbieder regelmatig aanpassingen doen in het volume van de zorg of bijvoorbeeld de momenten waarop de zorg wordt geleverd. Om dit maatwerk te kunnen leveren, verschillen toewijzingen per cliënt. Zowel gemeenten als aanbieders vragen om een oplossing waarbij wordt geredeneerd vanuit het vertrouwen in én de professionaliteit van aanbieders om op een passende en doelmatige manier invulling te geven aan de zorgvraag van de cliënt. Gemeenten willen wel controle houden over de maximaal te leveren zorg, en daarmee de maximaal te declareren zorg.

Wens¹: Maak het mogelijk dat de aanbieder tijdelijk extra zorg kan inzetten, zonder onnodige administratieve last of verlies van de benodigde controle door de gemeente.

2.2 Aanpak flexibel en in control

2.2.1 Uitgangspunten oplossingsrichting

- Gebaseerd op vertrouwen en samenwerking tussen gemeente en aanbieder
- Gemeente en aanbieder hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om juiste en gepaste zorg aan de cliënt te leveren

2.2.2 Onderzochte oplossingsrichtingen

Er is tijdens de sessies met alle betrokken partijen veel nagedacht en gediscussieerd over oplossingsrichtingen. Hierbij waren twee oplossingsrichtingen te onderscheiden:

1. Meer flexibiliteit inbouwen bij de controle van declaratie
2. Meer flexibiliteit inbouwen bij het afgeven van de toewijzing

Zowel gemeenten als aanbieders willen meer flexibiliteit in de toewijzing en niet in de declaratie. Overwegingen hierbij zijn:

- Er is voor aanvang van zorg een duidelijke afspraak tussen gemeente en aanbieder welke ruimte/flexibiliteit er is.
- Bij het indienen van de declaratie is duidelijk wat wel en niet is toegestaan. Dit is zowel voor de aanbieder als voor de gemeente fijn. Daarnaast kunnen er dan ook duidelijke controleregels in de iStandaarden worden opgenomen.

Er zijn twee oplossingen bedacht om meer flexibiliteit in de toewijzing te brengen:

1. Een percentage opslag
2. Een absolute opslag

Een percentage kan niet gaan over de totale duur van een toewijzing, omdat een toewijzing niet altijd een einddatum heeft. De enige mogelijkheid is dan om een percentage over de levering per de frequentie van de toewijzing te nemen. Dit kan echter zorgen voor een structurele toename per de frequentie van de toewijzing en dat is niet de bedoeling.

¹ Deze wens is bij het Zorginstituut ingediend door meerdere aanbieders en gemeenten. Daarnaast heeft de Stuurgroep Ketenregie i-Sociaal domein deze wens uitgesproken bij het doorvoeren van de eerder genoemde quick fix.

Vandaar dat aanbieders, gemeenten en softwareleveranciers hebben gekozen voor een absolute waarde die aangeeft hoeveel er in de totale duur van de toewijzing extra mag worden geleverd. Wanneer deze extra zorg of ondersteuning eventueel wordt geleverd is aan de aanbieder om samen met de cliënt te bepalen.

2.3 Advies vanuit de RG iWmo/iJw voor flexibel en in control

In de 3^e bijeenkomst van de referentiegroep is de vraag gesteld of de leden van de referentiegroep het eens zijn met de voorgestelde oplossingsrichting vanuit de werkgroep voor flexibel en in control. Hierop hebben bijna alle deelnemers Ja geantwoord. Er was 1 deelnemer die aangaf dat het probleem beter in de inkoopcontracten kan worden opgelost, omdat het een inkoop-technisch probleem is. Een paar andere deelnemers hebben niet aangegeven waarom zij hierop Nee hebben geantwoord.

In de 4^e bijeenkomst is de vraag gesteld of de leden van de referentiegroep het eens zijn met de inhoud van de release (zoals deze ook in het Advies functionele inhoud voor de Stuurgroep is verwoord). Hierop hebben bijna alle deelnemers Ja geantwoord. Er was 1 persoon die aangaf zorgen te hebben over de jaarovergang bij het toepassen van de oplossing voor flexibel en in control. Een andere deelnemer gaf aan zich zorgen te maken over de manier waarop de softwareleverancier de wijzigingen van flexibel en in control gaat inbouwen en of dat voldoende ondersteuning biedt voor de gebruikers. Een paar andere mensen die Nee antwoorden, wilden nog een paar extra wensen toevoegen aan de release. In de laatste referentiegroep is er echter geen ruimte om extra wensen mee te nemen. Zie hiervoor ook de beschrijving van het releaseproces. Zij zijn het echter wel eens met de onderdelen die zijn opgenomen in de release.

2.4 Afwegingen ZIN bij opstellen advies flexibel en in control

Indien een cliënt tijdelijk op andere momenten zorg nodig heeft en/of tijdelijk extra zorg nodig heeft, kan dit bij de voorgestelde oplossing al aan het begin van de zorglevering worden meegegeven in de toewijzing. Dit zorgt voor minder administratieve last en de controle over maximaal te leveren en declareren zorg of ondersteuning blijft behouden. Bovendien heeft de gemeente de mogelijkheid om een aanbieder geen flexibiliteit te bieden, als dit als onwenselijk wordt gezien. Het Ketenbureau i-sociaal domein kan in de SAP's (Standaard Administratie Protocollen) eventueel de situaties beschrijven waarin dit wel en niet gewenst is. Hiermee kan deze werkwijze nog verder worden gestandaardiseerd.

Zorginstituut Nederland vindt het belangrijk om bij de oplossing de uitgangspunten, die samen met aanbieders, gemeenten, softwareleveranciers en ketenpartijen zijn opgesteld, in acht te nemen. De gekozen oplossing voldoet aan al deze uitgangspunten, want hiermee:

- wordt de aanbieder in zijn kracht gezet en kan deze samen met de cliënt bepalen welke zorg of ondersteuning op welk moment wordt geleverd;
- heeft de gemeente nog voldoende controle over welke zorg of ondersteuning wordt geleverd;
- zijn bij het begin van de zorglevering duidelijke afspraken tussen gemeente en aanbieder over de mate van flexibiliteit.

Daarnaast vindt ZIN dat (aanpassingen aan) de iStandaarden moeten bijdragen aan verlaging van de administratieve lasten in de keten. De gekozen oplossing draagt hier zeker aan bij, want hiermee:

- is er een standaard werkwijze en bijbehorende gegevensuitwisseling om een tijdelijke aanpassing in de zorg of ondersteuning mogelijk te maken;
- wordt het gebruik van meerdere verschillende berichten verminderd en hiermee het administratieve proces en bijbehorende berichtenverkeer vereenvoudigd;
- hebben zowel aanbieder als gemeente minder administratieve lasten bij tijdelijke afwijkingen in het volume of de momenten waarop zorg of ondersteuning wordt geleverd.

In de huidige releases iWmo 3.2/iJw 3.2 moet de aanbieder in dit geval een Verzoek om Wijziging (VOW) indienen die de gemeente vervolgens moet beoordelen. Bij goedkeuring moet de gemeente een nieuwe toewijzing afgeven. De aanbieder moet een stop zorg op de oude toewijzing versturen en een start zorg op de nieuwe toewijzing. Zodra de tijdelijke afwijking klaar is en de toewijzing en het leveren van zorg terug moet naar de voorgaande situatie, moet dit hele proces met bijbehorende berichten nogmaals worden doorlopen. Dit is de situatie bij een zogenaamde 'happy flow'. Indien het Verzoek om Wijziging (VOW) door de gemeente in eerste instantie in onderzoek wordt genomen of wordt afgekeurd, is het proces nog complexer en langduriger.

ZIN vindt het belangrijk dat de cliënt de juiste zorg of ondersteuning op de juiste tijd en plaats ontvangt. Met de gekozen oplossing:

- ontvangt de cliënt op ieder moment de juiste hoeveelheid zorg of ondersteuning, omdat de aanbieder hier flexibel mee kan omgaan. De aanbieder bepaalt in overleg met de cliënt wanneer eventueel gebruik wordt gemaakt van de extra hoeveelheid toegewezen zorg of ondersteuning. Hiervoor is bij de gekozen oplossing geen administratief proces voor aanvragen bij de gemeente en goedkeuring vanuit de gemeente voor nodig. De gemeente heeft tenslotte aan de voorkant al aangegeven welke mate van flexibiliteit is toegestaan bij de levering van zorg of ondersteuning. Vervolgens is het aan de aanbieder en de cliënt om samen te bepalen hoe dit het beste kan worden ingezet. De cliënt hoeft hierdoor niet te wachten op de juiste zorg of ondersteuning, maar ontvangt onmiddellijk de juiste (hoeveelheid) zorg of ondersteuning.
Zie ook de cursieve tekst bij het vorige punt.

De gekozen oplossing vraagt zowel aanpassingen in de software als ook in bepaalde processen bij gemeenten en aanbieders.

3 Declareren

Een informatiemodel voor een iStandaard (zoals iWmo en iJw) bevat een verzameling regels² en afspraken die ervoor zorgen dat cliëntgegevens elektronisch, gestandaardiseerd, kwalitatief en veilig kunnen worden uitgewisseld.

De regels in iWmo 3.2 en iJw 3.2 die horen bij de ProductPeriode in een declaratieregel zorgen momenteel voor veel afkeur van declaratieberichten, terwijl de declaratie inhoudelijk correct is. Gemeenten, aanbieders en softwareleveranciers vragen daarom een aanpassing in deze regels.

3.1 Probleemstelling declareren

Na het ontvangen van een Stop zorgbericht is het aan de gemeente om te bepalen of de bijbehorende toewijzing wordt ingetrokken (en welke einddatum er dan wordt gevuld) of dat de bijbehorende toewijzing nog open blijft staan zodat de aanbieder de zorg of ondersteuning bij deze toewijzing op een later moment weer kan leveren.

Indien de gemeente besluit om de toewijzing in te trekken, wordt meestal de einddatum van het Stop zorgbericht overgenomen in de einddatum van de toewijzing. De aanbieder heeft tenslotte aangegeven dat de zorg vanaf dat moment wordt beëindigd.

Vooraf bij een maandovergang kan dit zorgen voor (onnodige) afkeur. Het indienen van de declaratie (met een productperiode t/m het einde van de maand) en het versturen van de intrekking van de toewijzing (met een einddatum voor het einde van de maand) kunnen elkaar kruisen. Hierdoor zal de gemeente de eerder ingediende declaratie afwijzen (omdat de einddatum van de productperiode na de einddatum van de toewijzing ligt), terwijl deze op het moment van indienen door de aanbieder nog correct was.

Wens³: Zorg ervoor dat de declaratie in deze situatie niet meer (onnodig) wordt afgekeurd. Indien mogelijk verminder hierbij meteen de complexiteit m.b.t. het bepalen en invullen van de productperiode in de declaratieregel.

3.2 Aanpak declareren

In overleg met gemeenten, aanbieders, softwareleveranciers en andere partijen in de referentiegroep zijn de volgende scenario's onderzocht:

- 0) Niets doen
- 1) Definiëren van termijn waarbinnen gewijzigde toewijzingsbericht verstuurd moet worden indien gemeente toewijzing intrekt als gevolg van stopbericht
- 2) Verwijderen einddatum in productperiode
- 3) Verwijderen productperiode en toevoegen maand aanduiding in Prestatie

Bij scenario 0 wordt niets opgelost.

Bij scenario 1 en 2 blijft (een deel van) de complexiteit m.b.t. het bepalen en invullen van de productperiode bestaan. Daarnaast lost scenario 1 het probleem niet in alle situaties op en kan de declaratie dan pas ingediend worden als de tijd voor het versturen van de ingetrokken toewijzing is verstreken. Hiermee komt de tijdigheid van de declaratie en de bijbehorende betaling in gevaar.

Bij scenario 3 zien alle betrokken partijen alleen maar voordelen en geen nadelen.

3.3 Advies vanuit de RG iWmo/iJw voor declareren

In de 2^e bijeenkomst van de referentiegroep hebben de deelnemers aangegeven welk scenario hun voorkeur heeft. Bijna alle deelnemers kozen voor scenario 3. Een paar mensen kozen voor een ander scenario. Daarom is scenario 3 verder uitgewerkt en besproken in de 3^e referentiegroepbijeenkomst.

² De afspraken tussen de ketenpartijen die nodig zijn om de informatie-uitwisseling goed uit te kunnen voeren, zijn beschreven in de regels. Vaststaande gegevens waar iWmo op steunt zijn beschreven in uitgangspunten. Hiervan zijn operationele bedrijfsregels afgeleid, die technisch gecontroleerd kunnen worden met technische regels. Daarnaast zijn er nog condities, constraints en invulinstructies beschreven die verder bepalen hoe de berichten gevuld moeten worden.

³ Deze wens is bij het Zorginstituut ingediend door meerdere aanbieders en gemeenten.

Zoals al aangegeven bij het onderwerp 'flexibel en in control' (zie paragraaf 2.3) hebben bijna alle deelnemers in de 4^e bijeenkomst aangegeven dat ze het eens zijn met de inhoud van de release en dus ook met de uitwerking voor het onderwerp 'declareren'.

3.4 Afwegingen ZIN bij opstellen advies voor declareren

Met scenario 3 komt ZIN tegemoet aan de wensen van aanbieders, gemeenten en softwareleveranciers.

Om de werkwijze en controle op periodes in de declaratie gelijk te trekken, wordt tevens de declaratieperiode (begin- en einddatum) in de declaratie vervangen door een maandaanduiding. Hiermee zorgt ZIN voor een eenduidige, eenvoudige en gestandaardiseerde oplossing voor alle periodes in de declaratie.

Zorginstituut Nederland vindt dat (aanpassingen aan) de iStandaarden moeten bijdragen aan verlaging van de administratieve lasten in de keten. De gekozen oplossing draagt hier zeker aan bij, want hiermee:

- wordt onnodige afkeur op declaraties met als reden de productperiode voorkomen;
- wordt de complexiteit m.b.t. het bepalen en invullen van de productperiode verminderd;
- wordt de complexiteit m.b.t. het bepalen en invullen van de declaratieperiode verminderd.

Daarnaast vindt ZIN het belangrijk dat de cliënt geen nadelige gevolgen ondervindt van administratieve processen die onnodige afkeur tot gevolg kunnen hebben en van ongewenste acties in het berichtenverkeer om deze afkeur te voorkomen. Met deze oplossing:

- wordt het indienen en goedkeuren van een declaratie onafhankelijk van het versturen van een Stop zorgbericht en de eventueel daarop volgende intrekking van de toewijzing. Dit heeft een positief effect op het tijdig versturen van Stop zorgberichten en daarmee (indien van toepassing) op de stopzetting van de eigen bijdrage oplegging voor de betreffende cliënt.

Na het sturen van een Stop zorgbericht waarin de aanbieder aangeeft dat de levering van zorg of ondersteuning is beëindigd, bepaalt de gemeente of de toewijzing open blijft staan (zodat de aanbieder op een later moment alsnog de levering van zorg of ondersteuning kan hervatten op basis van deze toewijzing) of dat deze wordt ingetrokken. Om de genoemde problemen met de afkeur van declaratieregels te voorkomen, wachten aanbieders nu soms langer met het versturen van het Stop zorgbericht. Dit kan bijvoorbeeld ook weer nadelige gevolgen hebben voor het tijdig stopzetten van de eigen bijdrage oplegging.

Daarnaast levert deze oplossing het volgende extra voordeel op:

- De oplossing draagt bij aan dataminimalisatie, omdat de begin- en einddatum van zowel de declaratieperiode als de productperiode niet meer apart doorgegeven worden.

Deze oplossing vraagt voornamelijk aanpassingen in de software. In de processen bij aanbieders en gemeenten hoeven geen aanpassingen te worden doorgevoerd.